

Eestikeelne haridus loob vene noortele võimalusi

Loole pealkirja pannes sain ainekse Keskerakonda kuuluva Riigikogu liikme Mihhail Stalnuhhini artiklist "Emakeelne haridus tagab venelaste lojaalsuse" (EPL, 8. 5.). Stalnuhhin kaupleb – lubate meile venekeelse hariduse, meie anname teile oma lojaalsuse. Artiklist võib aru saada, et kui Eesti Vabariik ei finantseeri enam venekeelset gümnaasiumi, siis lojaalsust naljalt ei kingita.

Mulle tundub ebaõiglasena, kui Stalnuhhin hirmutab Eesti riigi alamaid venekeelsete kaasmaalaste lojaalsuse puudumisega. Lojaalsus riigile, kus elatakse, ei ole kauplemisobjekt. Kui see riik inimesele halba ei tee, siis on ta tunnustuse ära teeninud juba selle eest, et siin kõiki lahkelt vastu võtab.

Ja oma kultuuri viljeleda on siin samuti võimalik. Kuni selleni välja, et enamasti läheb eestlane latusama suhtlemise huvides venekeelsega kõneldes ise vene keele peale üle. Õigupoolest ei oskagi eestlane oma nõudmistes väga jäik olla. Aga kes see vastutulekut ikka tähele paneb?

Millest me siis vaieldes räägime? Peamiselt sellest, et seadus näeb 2007. aastal, see on 16 aastat pärast omariikluse taastamist, ette riigi- ja kohalikust eelarvest finantseeritava venekeelse gümnaasiumi taandumist ja selle järk-järgulist eestikeelsega asendumist. Kas see on ebaõiglane? Mina ei usu.

Kaua maksab riik kakskeelse kõrghariduse eest?

Gümnaasiumiharidus ei ole kutseharidus, mis peaks kindlustama elus läbi saamiseks piisavad tööoskused ja mille emakeelsust ei ole kahtluse alla pandud. See on ettevalmistus kõrgkooli astumiseks. Võimalusel astumiseks selle õppe-maksuta ossa.

Kas riik peab veel kaua tellima kakskeelset kõrgharidust? See tähendab, et üks ja sama loeng loetakse ühele osale üliõpilastest eesti ja teisele osale seejärel vene keeles? See ei saa ju tasuta õppe puhul kaua kesta. Et venekeelsetest peredest pärit noored suudaksid aga muutu-vates tingimustes Eesti kõrgkoolides õppida, peab neil olema piisav ettevalmistus – seetõttu pakubki riik neile eestikeelset gümnaasiumi.

Kui osa vene kogukonna liikmeid seda ei soovi, siis on neil võimalus organiseerida oma venekeelne eragümnaasium. Erakoolide finantseerimise põhimõtete järgi maksab riik sealsetest õppekuludest osa – õpetajate palgad ja õppevahendite soetamise kulud.

Kaua peavad Eesti riigis säilima endiste kaevandus- ja tööstustöölise "reservaadid"?

Tõnis Lukas

haridusminister,
Isamaaliit

Neile piirkondadele spetsiaalseerunud poliitikuil on selliste selgepiiriliste venelaste asualade säilimine mugav. Siis on hea ühe lehe ja mõne naaberriigi telekanali abil inimesi oma kontrolli all hoida. Selline suletud süsteem ongi vahend, mis aitab venekeelsete elanike lojaalsust õõnestada. Lihtne on väikeses, suletud ja tööpuudusega vaevlevas ning ühekülgselt informeeritud rahvusrühmas rahulolematusele rajatud valimiskampaaniat teha.

See aga ei vasta Eesti riigi huvidele. Need, kes siin elada soovivad, peavad oskama meie keelt. Keegi ei keela inimestel kodus, sõpradega, koolis või tööl omavahel vene või ka mõnes muus keeles kõnelda. Kuid eluks ettevalmistus peab toimuma eesti keeles. Eesti riigi ülesanne on kindlustada, et iga elanik oleks võimeline tööd otsima ja seda tegema ka mujal Eestis – mitte ainult oma piiratud võimalustega koduasulas.

Mõelgem noortele ja nende tulevikuvõimalustele – vene rahvusest noored on juba näidanud huvi eestikeelse hariduse vastu. Nemad loodetavasti erinevad "vanadest võitlejatest", ja saavad aru, et eestikeelne haridus ei sega neil jääda venelasteks ja austada oma kultuuri.

Õigupoolest ei jäägi Eesti riigil muud üle, kui teha süstemaatilist tööd oma reeglite ellu viimiseks. Me ei tohiks seadusega määratud tähtaegu muuta ja niimoodi selgrootust üles näidata. See näitaks kodanikele halba eeskujut. Kõige selgem on tegutseda siis, kui on võetud üks eesmärk ja selle nimel töötatakse.

Narva tahab avada eestikeelse vene kooli

Äsja Narvas käies jäi mulle mulje, et sealsed noored vajavad kõige rohkem selgust selle kohta, kui järjekindel kavatseb riik olla. Ja kui eesti keelt juba õppida, siis hästi – nii nagu näiteks matemaatikaktki. Praegu on Narva noored võtnud vastu väljakutse taotleda nii kõrgharidust kui ka üldse elus läbilõpmist Eesti ühiskonnas osaledes.

Et riik on oma vajadustes järjekindel, oli ka Narva linnavalitsusel põhjust teha valitsusele ettepanek eestikeelse vene kooli avamiseks. Et loodaks eestikeelne õpikeskkond ja et Narva eesti kool pääseks venekeelsete õpilaste juurdevoolust.

Nii nagu Mihhail Stalnuhhin, tunnen ka mina muret eesti kooli pärast Ida-Virumaal. Kuid vale oleks selle kaitsmisel lähtuda n-ö rahvuspuhtuse printsiibist, hoides teise rahvuse esindajaid vägisi eemal. Et vene keel ei tungiks eestikeelses kooli, tuleb eesti keel lõpuks venekeelses kooli sisse viia.